

Agur eta ohore Jose Maria Aycart jauna¹

Jose Mari URKIA

“Buru-belarri lanean ziharduela hil da”. Honela labur daiteke haren azken urteetako lan ardura. 83 urteen nekerik gabe, bete-betean ziharduen lanean, asmo berriak eragiten, bizitza osoko lan-ardatz izandako abokatu lanean. San Isidro bezpera zen, eta Madrilera-ko asmotan zebilen familiako ospakizun bat zela-eta; tamalez, bat-batean garuneko odol isuri batek ebaki zuen haren bizitza, estrategia baten moduan, agian berak nahi bezala, laburra izan da haren amaiera bere emazte Pilar Barbarekin, duela bost urte hilarekin, besarkandan lotzeko.

Zer esan guk, hemen geratu garen umezurtzok, zeinek arindu lagun on baten galera, aita, aitona, letratua, urte asko eta askotan Adiskideen Elkarteko sostengu eta giltzarria izan dena.

Hiru Alor, edo nahi bada, hiru zutabe izan dira Aycarten bizitzaren ardatzak, eta hirurak kristau bihotz batean oinarrituak: familia, zuzenbidea – haren zeregina– eta Euskalerrriaren Adiskideen Elkartea.

Aycartentzak oinarrizkoa zen familia, horren adibide garbiena berak sortutako familia ugaria eta jatorra. “Aita Jaun” baten modura, haren zeregina bereganatuz, zentzurik zabalenean denak babestu zituen, kontseiluak ematen zizkien, esperientziaren taialatik begiratzen zien jadanik bizitza honen berri dakienaren modura, zuhurtziaz eta neurriz, legelari on batek egiten duen moduan. Buruan dut oraindik berak esana, nolatan iluntzero deitzen zien seme-alaba guztiei haien artean gorabehera berririk ba ote zen galdezka. Bilobek ere ez dituzte ahaztu aiton-amonekin egin ohi zituzten ibilaldiak, biak bizirik

[1] *La música en la RSBAP* liburuaren hitzaurrea.

zeudenean, eta gero, aitonarekin bakarrik egiten zituztenak alabaren bat tartean lagun, artea ikustera, Herria ezagutzera, monumentuak, kultura, eta ondoren, pilatutako argazkien azalpena, agian, behin edo beste, sariren bat eskuan. Kultura nahi zien bihotzean itsatsi, berak estimu handian zuen kultura, eta belaunaldi berriak hezten dituen kultura bera. Familia hori, tamalez, umezurtz geratu da, baina beti mantenduko du sendo haren oroitzapena eta emandako etsenplua.

Aycarten bizitzako berezitasunik nagusia abokatutza izan da. Zuzenbidean lizentzuatua Salamankan, 1953an, segidan kolegiatua Donostian, Iruñean, Burgosen eta Bizkaian, mende erdi bat eta gehiago iragan zuen bere despatxuaz gain, hainbat enpresen ahlkularitzan eta Kolegio profesioaletan, bizitzako ardatz bihurtu zen zuzendaritza eta Justiziaren administraritza. Gorabehera handiko lanbide zail honen baitan, eredutzat har dezakegu haren jokamoldea lankideen eta bezeroen alde zuen zorroztasunagatik, beti zuzenbide on batek eskatzen duen itzalandiz egina. Funtsean, haren kontzientziak ezin zuen helburu on baten bila ibili arren, tarteko edozer ekintza onartu, tarteko horiek baitira helbura on egiten dutenak.

Gauza jakina da bere esku hartutako kasu bakoitzean jartzen zuen ardura eta prestaketa. Metodikoa, bezeroarekiko errespetuz bete, bisitaldiak patxada handienaz hartzen zituen despatxuan, eta elkarrizka amaitu ondoren, "memorandum" gisako bat igortzen zion bezeroari oinarrizko puntuak garbi jarriaz, eta judizio prozesuaren konplexutasuna arintze aldera, hasieratik beretik garbi gera zitezen eskuan hartutako auziaren alderdi sendo eta ahulak, jukutriarik gabe.

Zuzenbidea zuen bere pasioa, eta alor honen baitan, Gipuzkoako Foru Zuzenbide Zibila; horren ondorioz aztergai izan zuen "Gipuzkoa eta Arabako Partzuergo Orokorra", Elkartean 1970.ean sartzerakoan irakurri zuen. Alvaro Navajas Laporte-ren lagunmina, tamalez gazterik hila, honen bitartez barneratu zen "Ohiturazko Zuzenbidea Gipuzkoan" arloan, baina Aicartek ez zuen atsedetik hartu harik eta iragan udazkenean Navajas-i omenaldi merezia egin zitzaion arte, eta horrez gain, Euskal Zuzenbidearen Akademiako Gipuzkoar Delegaritzak sortu zen arte, Adrian Zelaiak sortua eta buru zuena. Ondo dakit, hala ere, zenbat ahalegin egin zituen bere lagun onak, Javier Lasagabaster, Luis Elizegi eta Juan Jose Alvarez Rubio zirikatzen eta erakartzen, Delegaritzako zereginetan eta lanetan murgildu zitezen. Dudarik

gabe, Aycarten aldeko omenaldirik onena Zuzenbideko Delegaritzaren hori martxan jartzea izango da.

Aycarten hirugarren zutabea, haren kulturarako grina handia da. Berak eragindako kultura zereginak eta parte hartutakoak, zerranda luzeegia osa dezake eta jaso dituen baino oniritzi eta txalo gehiago merezi du. "Teatro On Gela" taldeko zuzendari izan zen José Mª Ferrerrekina batera, Kultura Zirkulu eta Ateneo Gipuzkoar-eko zuzendaria, 1950ean, han ezagutu zuen, zorionez, bere emazte izango zen Pilar Barba.

Donostiako Antzerrki Klub-aren sorreran hartu zuen parte. Zine arloan Donostiako Zine Kluba (1950-1961) sortu zuen, eta Donostiako Nazioarteko Zinemaldiko partaidea eta zuzendaritzako kide izan zen (1958-1964)

Aipagarria izan zen bere Komisario lana Donostiako Mendeurreneko Ospakizunetan (1813-1863-1963)

Ezin ahaztuta utzi haren Donosti-Ereski Koruko Lehendakaritza lana (1987-1998), Zalduendoko (Araba) Kultur Elkartearen fundazioa eta bere kolaborazio baliagarriak Gipuzkoako Belenisten Elkartearen eta bere liburu zoragarriak: *Belengo Bidea-Donejakue bidea (1993)* eta *Gabonetako Berri Ona, 2008an*.

Baina, bere bizitzako zereginik nagusia Euskalerrriaren Adiskideen Elkarteari eskaini ziona izan da, han aritu zen buru-belarri harik eta heriotzak bere ahaleginik onenak eten dituen arte.

Ezin liteke Elkartearen 4. edo 5. garaialdia ulertu Aycart gabe. 1964. urtean Alvaro del Valleren deiarri erantzunez hasi eta 2010. urtera arte, bere bizitzako lan nagusia hari eskaini zion. Peñafloredak Adiskideen Elkartearen sortu zuen garaian Narros Elkartearen biziarteko idazkariaren modura, izan da Aycart 1970. urtetik 1996ra arte, Zuzendari 1989-1991 eta 1995-1997 biurtekoetan. Hari esker sendotu eta mamitu zen Elkartearen urte horietan, hari zor zaio 1990. urteko Estatutuen gaurkotzea eta gerora egindako berregitura, 1993. urtean Mexikoko Delegaritzaren sorrera, Elkartearen Historia Mintegiak, Telletxearekin batera, honako liburua: Euskalerrriaren Ekonomia Elkartearen eta haren bigarren aroa, 1899-1944. Laburki, garai bateko eragile izan da, haren berrikuntzaren bultzatzaile, eta areago oraindik, pozez

gainezka zegoen lerro hau idazten dituenak 2010-13 hirurtekoa bere gain hartu zuela jakin zuenean.

Azken isilpeko kontua esan beharrean nago, hain zuzen ilusioz eta maitasunez prestatzen ari baininen datorren uztaren 16rako Hamabostaldi Musikaleko zuzendari ohiaren, Jose Antonio Etxenike jaunaren sarrera gure elkartearen. Ilusioz betetzen zuen, eta horretarako idatzi zuen, bere azken lana, Elkarteak XX. Mende haseran eskainitako ekarpen musikalaren historia.

Adiskideen Elkarteak merezitako Omenaldirik hunkigarriena eskaini nahi dio Karmengo Amaren egunean, uztaren 16an, Goian Bego On Jose Mª Aycart.